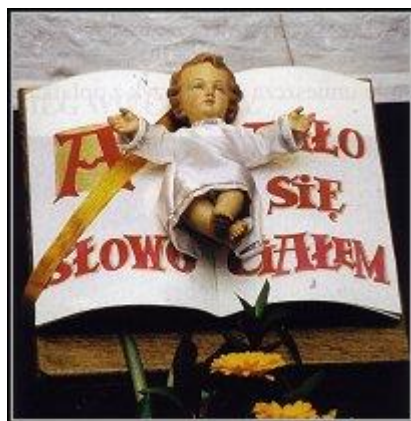

OBRZĘD WIECZERZY WIGILIJNEJ

Wigilia Bożego Narodzenia w tradycji polskiej posiada wyjątkowe znaczenie. Kościół z jednej strony zachęca do zachowania dawnych obyczajów ludowych związanych z tym wieczorem, z drugiej zaś strony usilnie zachęca o nieustanne pogłębianie jego religijnego wymiaru.

PRZYGOTOWANIE:

24 grudnia, w Wigilię Bożego Narodzenia, wspominamy Adama i Ewę. Tego dnia ubieramy choinkę, która przypomina nam rajske drzewo życia. Symbolizuje także krzyż, na którym Chrystus odkupił ludzkość. Pod choinką także składa się zwykle podarunki bożonarodzeniowe. Płonąca świeca czy lampion swoim światłem zaprasza do wejścia Maryję i Józefa. Wyrazem otwartości wobec potrzebujących i podróżnych jest dodatkowe wolne miejsce przy stole. Jest ono także znakiem pamięci o bliskich zmarłych. Przygotowując stół, pod białym obrusem można umieścić wiązkę siana. Ten powszechnie zachowywany nawet w miastach zwyczaj przypomina ubóstwo betlejemskiej groty oraz żłóbek, w którym na sianie Maryja złożyła narodzonego Jezusa.

Można wówczas odmówić następującą modlitwę:

Wszehmogący wieczny Boże, racz pobłogosławić to siano, które umieszczamy na stole wigilijnym, przypominające nam ubóstwo groty betlejemskiej, w której narodził się w ciele Twój Syn Jezus Chrystus i spraw, abyśmy nie troszczyli się przesadnie o to, co mamy jeść lub pić, w co mamy się przyodziać, lecz abyśmy przede wszystkim zabiegali o sprawy królestwa Bożego i radowali się w naszej rodzinie ciągłą obecnością Twojego Syna Jezusa Chrystusa, który z Tobą żyje i króluje, przez wszystkie wieki wieków. Amen.

Na stole umieszcza się talerzyk z opłatkami.

PRZEBIEG WIECZERZY WIGILIJNEJ

Z rozpoczęciem wieczerzy czeka się tradycyjnie aż do momentu pojawienia się pierwszej gwiazdy na niebie. Przypomina ona gwiazdę betlejemską, która objawiła ludziom narodziny Syna Bożego. Wówczas rodzina gromadzi się wokół wigilijnego stołu i zapalane są światełka na choince. Można wspólnie zaśpiewać kolędę ("Bóg się rodzi" lub "Wśród nocnej ciszy").

Ktoś z rodziny, najlepiej ojciec, rozpoczyna:

† W imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego. Amen.

Kochani, oto wspólnie obchodzimy Wigilię Bożego Narodzenia. Dziękujemy Bogu Ojcu, za to, że tak umiłował świat, że dał nam swojego Jednorodzonego Syna, który narodził się z Maryi Dziewicy dla naszego Zbawienia. Dziękujemy, że pozwolił nam po raz kolejny doczekać Świąt i przeżywać je w radości i wzajemnej miłości.

Ojciec lub Matka albo ktoś z domowników zapala świecę i mówi:

Światło Chrystusa na oświecenie mroków grzechu i zbawienie świata.

Wszyscy odpowiadają:

Bogu niech będą dzięki.

Następnie bierze do rąk Pismo Święte i mówi:

Posłuchajmy słów Ewangelii według świętego Łukasza o narodzeniu Pana Jezusa

(odczytuje się fragment Łk 2,1-20):

W owym czasie wyszło rozporządzenie Cezara Augusta, żeby przeprowadzić spis ludności w całym państwie. Pierwszy ten spis odbył się wówczas, gdy wielkorządcą Syrii był Kwiryniusz. Wybierali się więc wszyscy, aby się dać zapisać, każdy do swego miasta. Udał się także Józef z Galilei, z miasta Nazaret, do Judei, do miasta Dawidowego, zwanego Betlejem, ponieważ pochodził z domu i rodu Dawida, żeby się dać zapisać z poślubioną sobie Maryją, która była brzemienna. Kiedy tam przebywali, nadszedł dla Maryi czas rozwiązania. Porodziła swego pierworodnego Syna, owinęła Go w pieluszki i położyła w żłobie, gdyż nie było dla nich miejsca w gospodzie. W tej samej okolicy przebywali w polu pasterze i trzymali straż nocną nad swoją trzodą. Naraz stanął przy nich anioł Pański i chwała Pańska zewsząd ich oświeciła, tak że bardzo się przestraszyli. Lecz anioł rzekł do nich: «Nie bójcie się! Oto zwiastuję wam radość wielką, która będzie udziałem całego narodu: dziś w mieście Dawida narodził się wam Zbawiciel, którym jest Mesjasz, Pan. A to będzie znakiem dla was: Znajdziecie Niemowlę, owinięte w pieluszki i leżące w żłobie». I nagle przyłączyło się do anioła mnóstwo zastępów niebieskich, które wielbiły Boga słowami: «Chwała Bogu na wysokościach, a na ziemi pokój ludziom Jego upodobania». Gdy aniołowie odeszli od nich do nieba, pasterze mówili nawzajem do siebie: «Pójdźmy do Betlejem i zobaczymy, co się tam zdarzyło i o czym nam Pan oznajmił». Udali się też z pośpiechem i znaleźli Maryję, Józefa i Niemowlę, leżące w żłobie. Gdy Je ujrzeni, opowiedzieli o tym, co im zostało objawione o tym Dziecięciu. A wszyscy, którzy to słyszeli, dziwili się temu, co im pasterze opowiadali. Lecz Maryja zachowywała wszystkie te sprawy i rozważała je w swoim sercu. A pasterze wrócili, wielbiąc i wysławiając Boga za wszystko, co słyszeli i widzieli, jak im to było powiedziane.

Po odczytaniu tekstu, na znak szacunku dla słowa Bożego, całuje się księgę Pisma Świętego i mówi.

Błagajmy teraz Dobrego Boga o błogosławieństwo dla nas zgromadzonych na tej wieczerzy, dla naszych najbliższych i przyjaciół rozsianych po świecie, sąsiadów, wszystkich chorych, samotnych, głodujących, smutnych i nieszczęśliwych. Niech Bóg ześle wszystkim żyjącym potrzebne łaski a naszym zmarłym udzieli przebaczenia grzechów i wprowadzi do swojego królestwa w niebie. Módlmy się o to słowami Jezusa. Ojciec nasz...

Zawieramy się też wstawiennictwu Maryi, Świętej Bożej Rodzicielki mówiąc: *Zdrowaś Maryjo...*

Można wyjaśnić sens i znaczenie dzielenia się opłatkiem:

Za chwilę przełamiemy się białym opłatkiem. Ten pochodzący z XVIII w. obyczaj polski nawiązuje do wczesnochrześcijańskiej praktyki dzielenia się między sobą błogosławionym chlebem, który jest symbolem życia i podtrzymuje życie. Wyraża gotowość podzielenia się tym, co jest najcenniejsze i najbardziej potrzebne. Przypomina nam także prawdę, że Jezus Chrystus narodzony dzisiaj w Betlejem jest dla nas Chlebem z nieba i daje nam się w Najświętszej Eucharystii, abyśmy mieli życie wieczne.

Obrzędy błogosławieństw dostosowane do zwyczajów diecezji polskich przewidują specjalną modlitwę nad opłatkiem. Ojciec rodziny ze złożonymi rękoma odmawia następującą modlitwę:

Błogosławiony jesteś, Panie, Boże wszechświata, bo dzięki twojej hojności otrzymaliśmy chleb, który jest owocem ziemi i pracy rąk ludzkich. Ty z miłości posłałeś na świat swojego Jednorodzonego Syna, który pod postacią chleba daje nam swoje Ciało jako pokarm i zadatek nieśmiertelności. Prosimy Cię, racz pobłogosławić nas wszystkich i te opłatki, którymi będziemy się dzielić zwyczajem naszych ojców i składać sobie nawzajem świąteczne życzenia. Nappełnij nasze serca życzliwością, miłością i pokojem, abyśmy codziennym postępowaniem potwierdzali to, co wypowiemy ustami. Panie, Boże, spraw, abyśmy byli dla siebie nawzajem dobrzy jak chleb, a w przyszłości mogli uczestniczyć w uczcie zbawionych w Twoim królestwie. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen.

Następuje łamanie się opłatkiem. Ojciec rodziny składa życzenia wszystkim obecnym i przełamuje się opłatkiem najpierw z matką, a potem pozostałymi członkami rodziny. Wszyscy nawzajem składają sobie życzenia i wymieniają pocałunek serdeczności i pokoju.

W czasie spożywania wieczerzy wigilijnej należy zatroszczyć się o zachowanie rodzinnego i religijnego nastroju. Potrawy wigilijne powinny być postne, nie podaje się alkoholu. Rezygnujemy z oglądania telewizji czy słuchania rozpraszającej muzyki. Kiedy wieczerza wigilijna dobiega końca, rozpoczynamy śpiew kolęd i wzajemne obdarowywanie się upominkami.

Po wieczerzy można odmówić następującą modlitwę:

Boże, nasz Ojciec dziękujemy Ci za dar Twojego Syna, narodzonego dla naszego zbawienia z Maryi Dziewicy, dziękujemy Tobie za ten błogosławiony wieczór, za dary, które spożyliśmy podczas Wieczerzy i wszelkie dobrodziejstwa, którymi nas z miłością obdarzasz dnia każdego. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen.

Chwała Ojcu i Synowi, i Duchowi Świętemu. Jak była na początku, teraz i zawsze i na wieki wieków. Amen.

Ukoronowaniem radosnego świętowania Wigilii Bożonarodzeniowej jest uczestnictwo w Pasterce, Mszy świętej sprawowanej o północy.

Opr. ks. Jan Rusiecki SDB